गाउँ सभाको मिति २०७९ असार ९ गते बिहीबारको बैठकमा

उपाध्यक्ष श्री मञ्जु बुढाथोकीले प्रस्तुत गर्नु भएको

आर्थिक वर्ष २०७९।०८० को

राजस्व र व्ययको अनुमान

बजेट बक्तब्य

सुर्यगढी गाउँपालिका
नुवाकोट जिल्ला
बागमती प्रदेश
०९ असार २०७९

सूर्यगढी गाउँपालिका गाउँसभाको सभाध्यक्षज्यू,
गाउँसभाका सदस्यहरु, सभाका सचिव लगायत कर्मचारी मित्रहरु,
पत्रकार मित्रहरु, उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु,

नेपालको संविधानको धारा २३० तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको मूल दस्ताबेज बजेट सुर्यगढी गाउँपालिकाको उपाध्यक्षको हैसियतले यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गरिरहँदा अत्यन्तै गौरवान्वित महसुस भएको छ । यस महत्वपूर्ण अवसरमा विभिन्न कालखण्डमा नेपालको राजनीतिक परिवर्तन र सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र प्राप्तिका लागि जीवन आहुति दिई शाहदत प्राप्त गर्नु हुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली एवम् श्रद्धासुमन अर्पण गर्दछु । साथै राष्ट्रियता, स्वाधीनता, सामाजिक न्याय, समानता र समृद्धि एवम् सङ्घीय शासन प्रणाली स्थापित गर्नका लागि सङ्घर्ष गर्नु हुने महान् नेपाली जनता र नेतृत्वमा रहनु भएका राजनीतिक शिखर व्यक्तित्वहरुप्रति हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

सङ्घीय गणतन्त्र नेपालको स्थापना भए पश्चात जनताको जनादेश प्राप्त संविधानसभा मार्फत सिर्जित संविधानको कार्यान्वयन गर्ने शिलशिलामा स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ सम्पन्न भई तपाईं हामी सुर्यगढी गाउँपालिकाबासीको स्थानीय सरकारको प्रतिनिधिको रुपमा सेवा गर्ने सुअवसर प्राप्त गरेका छौँ । विकास भनेको जनताका अपेक्षाहरूलाई सम्बोधन गर्ने क्रममा सरकारले सकारात्मक परिवर्तनका लागि गर्ने प्रयत्नहरूको निरन्तर प्रक्रिया रहेछ । त्यसैले गत विगतका गाउँसभामा प्रस्तुत भएका जनताका चाहानाहरू अहिले पनि निरन्तर रहिरहेको अवस्थालाई मध्यनजर गर्न जरुरी छ ।

संघीयताको मर्म र भावना अनुरुप स्थानीय तहको गठन भए पछि ऐतिहासिक प्रथम निर्वाचित जनप्रतिनिधिको रुपमा निर्वाचित भएर आए पश्चात सूर्यगढी गाउँपालिकामा हामीले बार्षिक बजेट तथा कार्यत्रममा समावेश गरेका केही राम्रा प्रयासहरुलाई म स्मरण गर्न चाहन्छु ।

- सामाजिक सुरक्षा भत्तामा हुने आर्थिक अनियमिततालाई रोकी आर्थिक पारदर्शिताका लागि बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत वितरण गर्ने परिपाटी लागू गरिएको छ ।
- विकास निर्माणका क्रममा प्रयोग हुने जे.सि.बि.तथा स्काईभेटर जस्ता उपकरणहरुको न्यूनतम दररेट लागू गरी सरल र सुलभ रुपमा काम गर्ने बाताबरण मिलाइएको छ ।
- ज्यादै न्यून पारिश्रमिकमा सामूदायिक विद्यालय काम गर्ने बालविकास सहयोगी कार्यकर्ता तथा विद्यालय कर्मचारीहरुलाई भत्ताको रुपमा थप रकम प्रदान गर्दे काम प्रति लगनसिल भएर लाग्न प्रोत्साहित गरिएको छ ।
- शिक्षा क्षेत्रमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउने प्रयास स्वरुप उत्कृष्ठ शिक्षक तथा विद्यार्थीलाई पुरस्कृत गर्ने परिपाटीको विकास गरिएको छ ।
- विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिको लागि भौतिक पूर्वाधार(शौचालय, पुस्तकालय,विज्ञान प्रयोगशाला, आइ.सि.टि.ल्याव)बिकास गर्नुका साथै विद्यालयहरुमा निशुल्क सेनेटरी प्याड वितरण गरिएको छ ।

- आवश्यक्ताको आधारमा विद्यालयको स्तरोन्नती गर्दे इ-हाजिरी मार्फत शिक्षक कर्मचारीको नियमिततामा जोड दिन तथा विद्यालयमा पठनपाठनमा गुणस्तर बृद्धि गर्नको लागि प्रत्येक विद्यालयमा इन्टरनेट तथा केहि विद्यालयमा सिसि क्यामेराको व्यवस्था गरिएको छ ।
- बृद्ध तथा जेष्ठ नागरिक हाम्रा आदर्श र पथप्रर्दशक भएकाले उहाँहरुको सहज जीविकोपार्जनको लागि चाडपर्व भत्ता तथा तातो न्यानो कपडाको लागि वार्षिक रुपमा रु.एक हजार पाँच सय अतिरिक्त भत्ताको व्यवस्था गरिएको छ ।
- प्रत्येक स्वास्थ्य संस्था तथा वडा कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवाप्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन इ-हाजिरी तथा इन्टरनेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- नागरिकको स्वास्थ्यलाई सर्वोपरी मानेर कोभिड-१९ तथा अन्य रोगबाट विरामी भएका जनताहरुलाई निशुल्क रुपमा एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गर्नुका साथै दीर्घ रोगीहरुलाई निशुल्क औषधि वितरण गरिएको छ ।
- विश्वब्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोभिड-१९ संक्रमणको समयमा विपन्न परिवारलाई राहत वितरण, निशुल्क पि.सि.आर तथा एण्टिजेन परिक्षण गरिनुका साथै क्वारेन्टीन तथा अक्सिजन सहितको आइसोलेसन सेन्टरको स्थापना गरिएको छ ।
- विकासको मेरुदण्डको रुपमा रहेको सडक यातायातको स्तरबृद्धि गरिनुका साथै केहि भागमा कालो पत्रे गर्ने काम सम्पन्न गरिदै छ । यस लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- “एक घर एक धारा” खानेपानी कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिई हाल तीन सय भन्दा बढी घरधुरीमा खानेपानी धारा जडान गरी सकिएको र यसलाई निरन्तरता दिने गरी बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- कृषि तथा पशुविकास शाखा बाट कृषकहरुको लागि विभिन्न कृषि औजार,बीउबिजन,तथा पशु विकासका कार्यक्रमहरु अनुदानमा वितरण गरीएको छ ।

आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान सहितको विवरण सुशासित र समृद्ध सूर्यगढी निर्माणको मूल उद्देश्य बोकेर आजकै सभामा प्रस्तुत भएको आ.व.२०७९।८० को नीति तथा कार्यक्रमद्वारा परिलक्षित रहेको व्यहोरा समेत जानकारी गराउन चाहन्छु ।

सभाध्यक्षज्यू

आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ मा यस गाउँपालिकामा वित्तीय समानीकरण तर्फ संघीय सरकारबाट प्राप्त समानीकरण अनुदान रकम रु.८,०७,००,०००।- (आठ करोड सात लाख), संघीय शसर्त अनुदान तर्फ रकम रु.१४,२९,००,०००।-(चौध करोड उनन्तीस लाख), विशेष अनुदानतर्फ रु.१,७४,००,०००।-(एक करोड चौरहत्तर लाख), समपूरक अनुदान रकम रु. ४६,००,०००।- (छयालीस लाख) राजश्व बाँडफाँडबाट रु.५,४७,४७,००।- (पाँच करोड सतचालीस लाख सतचालीस हजार) र सामाजिक सुरक्षातर्फ रु.६,००,००,०००।- (छ करोड) गरी नेपाल सरकारबाट जम्मा रकम रु.३६,०३,४७,०००।- (छत्तीस करोड तीन लाख सतचालीस हजार) प्राप्त भएको छ ।

प्रदेश सरकारबाट वित्तीय समानीकरण तर्फ रकम रु.६२,६०,०००।-(बैसठ्ठी लाख साठी हजार), सशर्त अनुदान तर्फ रु.१,५५,३८,०००।- (एक करोड पचपन्न लाख अठतीस हजार), विशेष अनुदानतर्फ रु.

६०,००,०००।- (साठी लाख) समपुरक अनुदानतर्फ रु. १,००,००,०००।- (एक करोड) राजश्व बाँडफाँडबाट रु.४६,६०,७०४।- (छयालीस लाख साठी हजार सात सय चार) आन्तरिक श्रोत रु. रु. ३०,००,०००।- (तीस लाख) गरी जम्मा रु. ६,४४,५८,७०४।- (छ करोड चौवालीस लाख अन्ठाउन्न हजार सात सय चार) प्राप्त भएको थियो ।

यसैगरी प्रदेश पूर्वाधार स्वास्थ्य प्रवर्द्धन तथा कोभिड पुनःस्थापना साझेदारी कार्यक्रमका लागि रु. ७१,७६,०००।- (एकहत्तर लाख छयहत्तर हजार) र भौतिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रमतर्फ ७३,००,०००।- (त्रिहत्तर लाख) बजेट प्राप्त भएको थियो ।

जसमध्ये हाल सम्मको वित्तीय प्रगति चालु तर्फ ६५.२३ (पैसठ्ठी दशमलव तेईस) प्रतिशत र पूँजीगत तर्फ ४६.७५ (छयालीस दशमलव पचहत्तर) प्रतिशत खर्च रहेको छ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९।८० को आय व्ययको विवरण प्रस्तुत गर्दछु ।

नेपालको संविधान २०७२ ले व्यवस्था गरे बमोजिमको स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकार सूची, आर्थिक अधिकार र आर्थिक कार्य प्रणाली, मौलिक हकहरु, आर्थिक सामाजिक विकास, साधन श्रोतको उपयोग नीति, सहभागितामूलक योजना छनौट पद्धति, विकासका समसामयिक मुद्धाहरु जस्तै कोरोना विरुद्धको गतिविधि, सामाजिक संरक्षण, दीगो विकास, जलवायु परिवर्तन, विपद व्यवस्थापन, लैगिंक सशक्तिकरण तथा समावेशी विकास समेतलाई आधार मानी यस सभामा प्रस्तुत भएको आ.व.२०७९।०८० को नीति तथा कार्यक्रमद्वारा निर्देशित आ.व. २०७९।०८० को बजेट गाउँकार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरी यो गरिमामय गाउँसभामा प्रस्तुत गरेको छु ।

आर्थिक वर्ष २०७९।०८० मा यस गाउँपालिकामा संघीय सरकारबाट वित्तीय समानीकरण तर्फ रु.८,६६,००,०००।- (आठ करोड छैसठ्ठी लाख), संघीय शसर्त अनुदानतर्फ रु.१५,१३,००,०००।-(पन्ध्र करोड तेह्र लाख), विशेष अनुदान रु.१,३०,००,०००।- (एक करोड तीस लाख), समपूरक अनुदान रु.५०,००,०००।- (पचास लाख), राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रु.६,६३,२०,०००।-(छ करोड त्रिसठ्ठी लाख बीस हजार) र सामाजिक सुरक्षा भत्तातर्फ रु.८,००,००,०००।-(आठ करोड) प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ ।

प्रदेश सरकारबाट वित्तीय समानीकरणतर्फ रु.७३,३६,०००।- (त्रिहत्तर लाख छत्तीस हजार), सशर्त अनुदान तर्फ रकम रु.२,२२,४३,०००।- (दुई करोड बाईस लाख त्रिचालीस हजार), राजश्व बाँडफाँड तर्फ रु. १,००,४१,०००।- (एक करोड एकचालीस हजार) विशेष अनुदान रु.२,२५,००,०००।- (दुई करोड पच्चीस लाख), समपुरक अनुदान रु.२,९७,०२,०००।- (दुई करोड सन्तानब्बे लाख दुई हजार), प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ । आन्तरिक आयतर्फ रु. ३५,००,०००।- (पैतीस लाख) राजस्व संकलन हुने अनुमान गरिएको छ भने चालु आ.व.मा सञ्चित कोषमा रु. १,५०,००,०००।- (एक करोड पचास

लाख) मौज्दात रहन सक्ने देखिएकोले आ.व. २०७९।०८० को अनुमानित कुल बजेट रु.५१,२५,४२,०००।- (एकाउन्न करोड पच्चीस लाख बयालीस हजार) प्रस्ताव गरेको छु ।

आगामी आ.व. ०७९।०८० मा विषयगत क्षेत्रहरुमा निम्नानुसार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

आर्थिक विकास (कृषि तथा पशुपंक्षी, उद्योग तथा वाणिज्य, पर्यटन, सहकारी, वित्तीय क्षेत्र) तर्फ रकम रु.२,६०,००,०००।-(दुई करोड साठी लाख) विनियोजन गरेको छु ।

सामाजिक विकास (शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई, संस्कृति प्रबर्द्धन, लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण, खेलकुद तथा मनोरञ्जन) तर्फ रु. २४,५८,७९,०००।-(चौबीस करोड अन्ठाउन्न लाख उनान्असी हजार) विनियोजन गरेको छु ।

- शुन्य दरबन्दी भएका ३ वटा आधारभूत विद्यालयहरुको सम्पूर्ण व्यवस्थापनको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
- सुर्यगढी गाउँपालिकामा सामूदायिक विद्यालयमा न्यून दरबन्दिका कारण पठनपाठनमा संघर्ष गरिरहेका निजीस्रोत शिक्षकका प्रोत्साहनको लागि यस गाउँपालिका अन्तर्गतका विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि निश्चित मापदण्डका आधारमा प्रशासनिक अनुदान दिने व्यवस्थाको लागि उपयुक्त रकम विनियोजन गरेको छु ।
- सामूदायिक विद्यालयहरुमा कार्यरत स्विकृत कोटाको बाल विकास सहजकर्ता, विद्यालय लेखापालको लागि गाउँपालिकाको तर्फबाट प्रोत्साहन भत्ताको ब्यवस्थाको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
- गर्भावस्थामा स्वास्थ्य परिक्षण गरी छोरी भएमा गरिने भ्रुण हत्यालाई निरुत्साहित गर्न छोरी जन्मेको दिनबाट आठ वर्षको उमेर सम्म निजको नाममा बैंक खाता खोली मासिक एक सय रुपैया भत्ताको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- खेलकुद पूर्वाधार प्रवर्द्धन गरी विद्यालयस्तर देखि नै खेलकुदको माध्यमबाट स्वस्थ, अनुशासित एव व्यवसायिक खेलाडी उत्पादन गर्ने उद्धेश्यले खेलमैदान निर्माण तथा खेलकुद गतिविधिहरु सञ्चालन गर्न उचित बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- महिला सीप विकास कार्यक्रमको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- न्यायिक समितिको कार्य सम्पादनका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।

पूर्वाधार विकास (सडक तथा पुल, सिंचाई, भवन तथा सहरी विकास, उर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत, वैकल्पिक उर्जा, संचार) तर्फ रु. १५,८१,३५,०००।- (पन्ध्र करोड एकासी लाख पैतीस हजार) विनियोजन गरेको छु ।

वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन (बन तथा भु-संरक्षण, जलाधार संरक्षण, वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, फोहरमैला व्यवस्थापन, ल्यान्डफिल साइड, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण) तर्फ रकम रु. ५८,००,०००।- (अन्ठाउन्न लाख) विनियोजन गरेको छु ।

महिलासँग उपाध्यक्ष कार्यक्रम मार्फत अधिकांश महिलाहरु लाभान्वित हुने महिलाको प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह (सामान्य सेवा, सुरक्षा व्यवस्थापन, सूचना प्रविधि, पञ्जिकरण व्यवस्थापन, स्थानीय तथ्याङ्क संकलन र अभिलेख व्यवस्थापन, सुशासन प्रबर्द्धन, अनुसन्धान तथा विकास, अन्यत्र वर्गिकरण नभएका) तर्फ रकम रु. ७,६७,२७,०००।- (सात करोड सतसठ्ठी लाख सत्ताईस हजार) विनियोजन गरिएको छ ।

यस गाउँपालिकाको माटो तथा हावा पानी सुहाउँदो बोट विरुवाको अभाव हुन नदिन गाउँपालिकामै नर्सरी को व्यवस्था गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिईएकामा प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि नर्सरी व्यवसाय स्थापना तथा संचालन अनुदानको निरन्तरता लागि बजेट विनियोजन गरेको छु ।

अन्त्यमाआजकै बैठकमा प्रस्तुत सूर्यगढी गाउँपालिकाको आ.व.०७९।८०को विनियोजन विधेयक र आर्थिक विधेयक अनुमोदनार्थ यस गरिमामय गाउँसभामा प्रस्तुत गर्दै यस बजेट तर्जुमामा सहयोग गर्नुहुने सम्पुर्ण पदाधिकारीहरु, वडा समितिहरु, राजस्व र बजेट सम्बन्धी कानून बमोजिम गठित विभिन्न समितिहरु, प्रमुखप्रशासकिय अधिकृत लगायत सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कमचारी मित्रहरु, यस क्षेत्रका बुद्धिजिबी तथा राजनैतिक दलका मित्रहरु एव प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष रुपमा भूमिका खेल्नुभएका सूर्यगढी गाउँपालिकाका सम्पूर्ण जनसमुदायलाई हार्दिक धन्यबाद ज्ञापन गर्दैबजेटको सफल कार्यान्वयनमा सबैको खुला सहयोग अपेक्षा गरेको छु ।

धन्यवाद ।